

OKVIRNI DNEVNI RED

**Regionalna konferencija - Sa riječi na djela:
Efikasan pravosudni odgovor na organizovani kriminal i
korupciju na Zapadnom Balkanu
26–27 Oktobar 2026
Hotel Avala, Budva, Crna Gora**

UVOD

Kao dio OSCE-ovog Regionalnog projekta praćenja sudskih postupaka - Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije na Zapadnom Balkanu (Projekat), Projekat će biti domaćin regionalne konferencije a povodom objave drugog Regionalnog javnog izvještaja.¹

Konferencija će okupiti nosioce visokih pravosudskih funkcija, predstavnike sudova i tužilaštava, kao i druge relevantne stručnjake iz oblasti pravosuđa iz cijele regije. Konferencija predstavlja priliku za razmatranje pitanja u kojoj mjeri i na koji način reforme koje su formalno usvojene bivaju pretočene u održivu institucionalnu praksu, te identifikaciju ključnih izazova i prepreka koje mogu utjecati na njihovu učinkovitu i dosljednu primjenu u praksi.

Diskusije će se zasnivati na nalazima proisteklim iz praćenja koje se provodi u okviru Projekta, kao i na okviru za praćenje implementacije reformi. U tom smislu, sesije će biti usmjerene na razmatranje šireg spektra pitanja od samog utvrđivanja da li je određen zakon, strategija ili institucionalna mjera formalno usvojena, te će obuhvatiti analizu cjelokupnog procesa – od iskazivanja opredijeljenosti i faze planiranja, preko početne implementacije i operacionalizacije, do uspostavljanja održive institucionalne prakse i ostvarivanja mjerljivih rezultata.

Konferencija će posebnu pažnju posvetiti izazovima u procesu implementacije reformi koji se, iako se manifestuju u različitim jurisdikcijama, mogu prepoznati na regionalnom nivou. To, između ostalog, uključuje pitanja nedovoljno jasno definisanih nadležnosti i odgovornosti nakon formalnog usvajanja reformskih mjera; primjene sistema mjerenja učinka koji mogu davati prednost vidljivim rezultatima u odnosu na kvalitet i održivost ostvarenih promjena; identifikacije potencijalnih tačaka pritiska koje mogu nastati u predmetima od visokog javnog interesa; kao i odnosa između reformskog zamaha generisanog vanjskim faktorima i institucionalnih kapaciteta potrebnih za uspostavljanje, učinkovitu provedbu i dugoročno održavanje reformskih promjena.

Program, koji traje dan i po, prvog će dana obuhvatiti pažljivo osmišljene regionalne panel-diskusije, dok će drugi dan biti posvećen razmjeni iskustava iz prakse koju će voditi predstavnici različitih jurisdikcija. Cilj ovakve strukture je povezivanje iskustava praktičara, identifikacija

¹ Sve reference na Kosovo, bilo da se odnose na teritoriju, institucije ili stanovništvo, u ovom tekstu treba tumačiti u potpunosti u skladu sa Rezolucijom 1244 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija.

praksi primjenjivih u različitim sredinama te prikupljanje praktičnih primjera za budući rad na osmišljavanju reformi.

Za više informacija o projektu, uključujući najnovije ključne faze, posjetite: [Western Balkans Trial Monitoring Project | OSCE](#)

OČEKIVANI ISHOD

Do kraja konferencije, očekuje se da će učesnici:

- razviti zajedničko regionalno razumijevanje uslova potrebnih za prelazak reformi sa faze formalnog usvajanja na fazu rutinske i održive prakse;
- prepoznati praktične načine za jačanje osjećaja vlasništva nad procesom, operativnog usmjeravanja, razmjene povratnih informacija, institucionalne memorije i kontinuiteta u provedbi;
- razlikovati indikatore koji ukazuju na suštinske institucionalne promjene od mjera koje mogu podstaći ‘pro forma’ ili performativno poštovanje propisa;
- razmjena praksi za očuvanje pravičnosti, transparentnosti i institucionalnog legitimiteta u politički osjetljivim predmetima i predmetima od velikog interesa javnosti;
- pojasniti kako vanjski i domaći učesnici u reformama mogu bolje uskladiti tempo reformi, zahtjeve u pogledu vidljivosti i institucionalni kapacitet za prihvatanje;
- dokumentovati primjere reformi iz jurisdikcija koje su provedene u praksi, zajedno sa istrajnim preprekama i poukama za kolege.

DNEVNI RED

DAN 1- PONEDELJAK, 26 OKTOBAR 2026	
VRIJEME	SESIJA
8:45–9:00	Registracija učesnika
9:00–9:20	Uvodne riječi ▪ Bojan Božović, Ministar pravde Crne Gore ▪ Nj. E. Ambasador Johann Sattler, Ambasador Evropske Unije u Crnoj Gori ▪ Nj.E. Ambasador Jan Haukaas, Šef Misije OSCE-a u Crnoj Gori
9:20–10:00	Predstavljanje RTM Metodologije i rada Put od nalaza do preporuke i faze primjene Predstavljanje drugog RTM Regionalnog javnog izvještaja Regionalni nalazi i pozitivni pomaci relevantni za tematske sesije Pitanja & Odgovori ▪ Moderator: Eirini Patsea, OSCE, RTM - viši koordinator programa
10:00–11:00	Sesija Panela 1: Šta lanac pravde u predmetima organizovanog kriminala i korupcije čini efikasnim? Perspektive iz prakse i praćenja suđenja ▪ Moderator: Kakhramon Sanginov, OSCE, RTM – rukovodilac komponente ▪ Panelisti: Valentina Pavličić, Predsjednica, Vrhovni sud Crne Gore Tereza Merkaj, Sudija, Specijalni apelacioni sud za korupciju i organizovani kriminal, Albanija

	Petrit Kryeziu, Glavni tužilac, Osnovno tužilaštvo u Prizrenu, Kosovo*
11:00–11:15	Pauza za kafu
11:15–12:15	Sesija Panela 2: Unutar institucije – od reformskih normi do svakodnevne prakse ▪ Moderator: Marija Daka, OSCE, RTM – rukovodilac komponente ▪ Panelisti: Aleksandar Kambovski, predsjednik, Sudski savjet Sjeverne Makedonije Burim Ademaj, sudija, Vrhovni sud Kosova Jelena Grdinić, državna sekretarka, Ministarstvo pravde Crne Gore
12:20–13:30	Pauza za ručak
13:30–14:45	Sesija Panela 3: Transparentnost u predmetima od velikog interesa javnosti — Balansiranje između otvorenosti, zaštitnih mehanizama za pravično suđenje i institucionalnog integriteta ▪ Moderator: Franz Petutschnig, OSCE, RTM – rukovodilac komponente ▪ Panelisti: Daniela Dimovska, predsjednica, Osnovni krivični sud Skoplje Zoran Bursać, šef, Posebno odjeljenje za suzbijanje korupcije, Viši sud u Beogradu Vera Bjelogrić, šef, Odjel za sudsku dokumentaciju i edukaciju, Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
14:45–15:00	Pauza za kafu
15:00–16:00	Sesija Panela 4: Dinamika, redoslijed i kapacitet usvajanja reformi — Kreiranje vanjske podrške za institucionalne potrebe i održive promjene ▪ Moderator: Eirini Patsea, OSCE, RTM - viši koordinator programa ▪ Panelisti: Džana Kajević: načelnica, Direktorat za krivično zakonodavstvo, Ministarstvo pravde Crne Gore Tidita Fshazi, Delegacija Evropske Unije u Albaniji Arta Mandro, član, Visoki tužilački savjet Albanije

16:00–16:20	Dan 1 Rekapitulacija
19:00–20:30	Zajednička večera

DAN 2- UTORAK, 27 OKTOBAR 2026	
VRIJEME	SESIJA
9:00–9:15	Sažetak prvog dana
9:15–10:45	Razmjena prakse između jurisdikcija I Prezentacija tri jurisdikcije, u trajanju od po 30 minuta, uključujući pitanja kolega ▪ Moderator: Eirini Patsea, OSCE, RTM - viši koordinator programa ▪ Izlagači: Rrustem Thaqi, predsjednik, Sudski savjet Kosova Irena Plaku, član, Visoki sudski savjet Albanije Enisa Adrović, sudija, predsjednica Posebnog odjela za organizirani kriminal, korupciju i međukantonalni kriminal, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine
10:45–11:00	Pauza za kafu
11:00–12:30	Razmjena prakse između jurisdikcija II Prezentacija tri jurisdikcije, u trajanju od po 30 minuta, uključujući pitanja kolega ▪ Moderator: Eirini Patsea, OSCE, RTM - viši koordinator programa ▪ Izlagači: Danka Živković, državna tužiteljica, Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore Natasha Pop Trajkova, tužiteljica, zamjenica šefa Osnovnog javnog tužilaštva za organizovani kriminal i korupciju, Sjeverna Makedonija

	Zoran Bursać, Šef Posebnog odeljenja za suzbijanje korupcije, Viši sud u Beogradu.
12:30–13:00	Sinteza iskustava iz različitih jurisdikcija: prakse koje vrijedi prilagoditi i prepreke koje zahtijevaju dalji rad ▪ Moderator: Eirini Patsea, OSCE, RTM- Viši koordinator programa
13:00–13:15	Završno obraćanje ▪ Elsa Papageorgiou, Generalni direktorat za proširenje i istočno susjedstvo (DG ENEST), Evropska komisija ▪ Stephan Nunner, zamjenik direktora, OSCE Centar za spriječavanje sukoba ▪ Giovanni Gabassi, zamjenik šefa Misije, Misija OSCE-a U Crnoj Gori. Zajednička fotografija
13:15–14:15	Ručak

Jezik i prevod

Simultani prevod engleskog, albanskog, makedonskog i bosanskog-hrvatskog-srpskog jezika će biti obezbjeđen.

KONCEPT SESIJA

Sveukupni tematski okvir

Prvi dan prati pažljivo osmišljen analitički slijed, započinje analizom raskoraka između formalnih propisa i stvarne prakse, slijedi procjena uticaja mjerenja učinka i podsticaja na taj raskorak, prelazi na razmatranje predmeta od posebnog interesa javnosti i transparentnost, te definisanjem načina na koje vanjska podrška može osigurati održivost reformi. Drugi dan posvećen praktičnoj primjeni kroz šest studija slučaja koje će predložiti predstavnici šest jurisdikcija kroz prikaz jedne uspješno sprovedene reforme i jedne institucionalne prepreke koju je još uvijek teško prevazići.

Panel-sesije prvog dana — zajednički format

Prvog dana, sesije će se odvijati u formatu panel-diskusija. Svaka sesija će započeti kratkim uvodom nalaza RTM i preciznim uvodnim izlaganjem moderatora o problemu, nakon čega će uslijediti izlaganja panelista iz različitih jurisdikcija i institucionalnih kapaciteta. Učesnici će imati priliku da doprinesu i vode diskusiju tokom interaktivne sesije pitanja i odgovora, iznoseći svoja iskustva, preispitujući postojeće pretpostavke ili dijeleći dobre prakse primjenjive i u drugim sredinama. Svaka sesija će biti zaključena sažetim pregledom koji će istaći pitanja oko kojih postoji širi konsenzus, ona koja ostaju otvorena, kao i preporuke za buduće aktivnosti Projekta.

Panel Sesija 1: Šta lanac pravde u predmetima organozovanog kriminala i korupcije čini efikasnim? Perspektive iz prakse i praćenja sudskih postupaka

Cilj

Analizirati ključne faktore efikasnosti lanca krivičnog pravosuđa u predmetima organizovanog kriminala i korupcije, kroz sintezu praktičnog iskustva sudija i tužilaca i nalaza iz izvještaja o praćenju sudskih postupaka, s ciljem identifikacije preduslova za kvalitetno pripremanje predmeta, vođenje pravičnih i efikasnih postupaka, kao i postizanje održivih i mjerljivih pravosudnih ishoda.

Kontekst

Predmeti organizovanog kriminala i korupcije visokog nivoa stavljaju pravosudne sisteme pred specifične izazove, koji se često ogledaju u velikom broju optuženih, obimnim finansijskim i digitalnim dokazima, složenim pravnim pitanjima, potrebi za efikasnom međunarodnom pravnom pomoći i dugotrajnosti postupaka. Efikasan odgovor pravosuđa u ovakvim predmetima stoga

zavisi od besprijekornog pojedinačnog i sinhronizovanog djelovanja svih faza i institucionalnih aktera unutar lanca krivičnog pravosuđa.

Sesija će okupiti sudije i tužioce radi razmjene mišljenja o praktičnim aspektima efikasnosti postupka – od kvaliteta pripreme predmeta, dokazne građe i optužnica, preko upravljanja glavnim pretresom i donošenja odluka, do žalbenog postupka, izricanja krivičnih sankcija i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Ove perspektive biće sagledane u svjetlu nalaza Projekta, koji ukazuju na to da se efikasnost ne može vrednovati isključivo na osnovu statističkih pokazatelja, poput stope osuđujućih presuda ili drugih primarnih ishoda. Osuđujuće presude, oslobađajuće presude i drugi ishodi predmeta moraju se posmatrati kroz prizmu njihovog proceduralnog i dokaznog konteksta. U fokusu diskusije biti će nalazi prikupljeni praćenjem suđenja, koji će poslužiti kao polazna osnova za identifikaciju segmenata u lancu krivičnog pravosuđa za predmete organizovanog kriminala i korupcije koji funkcionišu efikasno, onih koji trpe pritiske, kao i načina na koje se različite komponente sistema mogu dodatno međusobno ojačati i uskladiti.

Panel Sesija 2: Od zakonske promjene do rutinske prakse

Cilj

Identifikovati institucionalne uslove koji omogućavaju da reforma pređe iz faze formalnog usvajanja u dosljednu i održivu profesionalnu praksu.

Kontekst

Iako su širom regiona donesene značajne zakonodavne i strateške reforme, praćene donošenjem novih politika, obukom, uspostavljanjem posebnih struktura i proceduralnih smjernica, nalazi iz praćenja sudskih postupaka i dalje ukazuju na raskorak između formalnog normativnog okvira i sudske prakse. Ovaj jaz se ne može pripisati isključivo otporu reformama ili nedostatku institucionalnih kapaciteta za njihovu primjenu. Zbog toga će sesija analizirati praktičnu infrastrukturu implementacije: ko preuzima odgovornost za sprovođenje reformi nakon usvajanja zakona i strateških dokumenata; na koji način se nova očekivanja prelijevaju u svakodnevne radne procese, standarde postupanja i unutrašnju kontrolu kvaliteta; šta je potrebno da bi se teorijska obuka pretvorila u promjenu ponašanja u praksi; te na koji način institucije mogu očuvati kontinuitet napretka i spriječiti nazadovanje nakon promjena u rukovodstvu ili odlaska kadrova. Panelisti će razmotriti prepoznata uska grla u sprovođenju reformi, uz prezentaciju primjera dobrih praksi institucionalnih promjena koje su doprinijele efikasnijoj primjeni zakona na terenu.

Panel Sesija 3: Transparentnost u predmetima od javnog interesa - balans između otvorenosti, zaštitnih mehanizama za pravično suđenje i institucionalnog integriteta

Cilj

Analizirati načine na koje pravosudne institucije mogu osigurati stvarnu i djelotvornu transparentnost u predmetima od javnog značaja i u politiziranim ili politički osjetljivim predmetima, uz istovremenu zaštitu prava na pravično suđenje, prava na privatnost, bezbjednosti podataka i integriteta sudskog postupka.

Kontekst

Predmeti visokog organizovanog kriminala i korupcije koji izazivaju veliku pažnju javnosti stavljaju pravosudne institucije pred izuzetne izazove u pogledu obezbjeđivanja transparentnosti. Medijska i javna pažnja u ovakvim predmetima izuzetno je intenzivna, pravni i činjenični vakuum se brzo ispunjavaju spekulacijama, dok se izostanak blagovremene komunikacije institucija često tumači kao netransparentnost ili pokušaj izbjegavanja. Istovremeno, neograničeno ili neadekvatno tempirano otkrivanje informacija može ugroziti istragu, narušiti tok postupka, ugroziti zaštićene podatke ili potkopati prava optuženih, svjedoka i oštećenih. Sesija će biti posvećena analizi načina na koji sudovi i tužilaštva mogu upravljati transparentnošću kao proaktivnom institucionalnom funkcijom, umjesto svođenja komunikacije na binarni izbor između javnosti rada i tajnosti. Učesnici će razmotriti koje je informacije neophodno učiniti dostupnim javnosti, u kojoj fazi postupka, putem kojih zvaničnih kanala i uz primjenu kojih zaštitnih mehanizama, kao i na koji način institucije mogu na razumljiv način objasniti zakonska ograničenja javnosti bez pribjegavanja institucionalnoj šutnji.

Panel Sesija 4: Dinamika, redoslijed i kapacitet za usvajanje reformi - Kreiranje vanjske podrške za institucionalne potrebe i održive promjene

Cilj

Razviti zajedničko, praktično razumijevanje načina na koji saradnja između međunarodnih partnera i domaćih pravosudnih institucija može najbolje pretvoriti zamah reformi u trajnu praksu.

Kontekst

Vanjski angažman može doprinijeti mobilizaciji političke pažnje, tehničke stručnosti, resursa i uporednih iskustava. Ipak, on često generiše i snažne pritiske za brzim zakonodavnim izmjenama i vidljivim rezultatima u rokovima koji nisu uvijek usklađeni sa sporijim procesom izgradnje radnih rutina, profesionalnog vlasništva i institucionalne memorije. Ključno pitanje ostaje kako osigurati da tempo reformi ne premaši stvarni kapacitet institucija za njihovu primjenu.

Centralno pitanje, stoga, nije isključivo da li reformu treba provoditi brže ili sporije, već da li je redoslijed reformskih koraka usklađen s institucionalnim kapacitetima za njihovo djelotvorno

provođenje. Zakonodavne izmjene mogu prethoditi uspostavljanju neophodnih provedbenih procedura; uvođenje novih tehnologija može prethoditi razvoju odgovarajućih radnih procesa i standarda za upravljanje podacima; aktivnosti obuke mogu započeti prije nego što su jasno definisane institucionalne nadležnosti i odgovornosti; dok istovremeno pokretanje više reformskih inicijativa može dodatno opteretiti ograničene kadrovske i stručne kapacitete, kao i raspoložive upravljačke resurse. S druge strane, vanjski podsticaji, jasno definisana mjerila napretka i ciljano pružanje stručne i tehničke pomoći mogu imati ključnu ulogu u prevazilaženju institucionalnih zastoja, jačanju osjećaja odgovornosti i vlasništva nad reformskim procesima te stvaranju neophodnih preduslova za provođenje ambicioznijih reformskih zahvata.

Sesija će razmotriti navedene izazove i kompromise iz perspektive međunarodnih partnera koji osmišljavaju i finansiraju podršku reformskim procesima, kao i domaćih institucija nadležnih za njihovo provođenje i osiguravanje održivosti postignutih rezultata. Diskusija će biti usmjerena na tri međusobno povezana pitanja: kako očuvati dinamiku reformskih procesa, uz istovremeno uvažavanje institucionalnih kapaciteta i izbjegavanje njihovog preopterećenja; pod kojim uslovima reformska mjerila doprinose suštinskom napretku u provedbi, a kada se njihov učinak svodi prvenstveno na formalno usvajanje propisa i vidljivo ispunjavanje obaveza; te koji su preduslovi, u pogledu prenosa znanja i odgovornosti, obezbjeđivanja finansijskih sredstava, integrisanja novih funkcija u redovne institucionalne procese i uspostavljanja jasnog institucionalnog vlasništva, neophodni da bi se osigurala održivost funkcija i rezultata podržanih izvana i nakon okončanja projekata, angažmana međunarodnih eksperata i perioda pojačane političke pažnje.

Dan drugi: Razmjena iskustava među jurisdikcija - jedna reforma koja je napredovala i jedna prepreka koja i dalje postoji

Cilj

Provjera regionalnih prijedloga razrađenih prvog dana u odnosu na konkretna iskustva pojedinih jurisdikcija, te omogućavanje razmjene iskustava i međusobnog učenja o tome kako se uspješne reforme odvijaju kroz različite faze implementacije.

Format

Predstavnik svake jurisdikcije učestvovat će u tridesetominutnoj sesiji razmjene iskustava. Polazeći od konkretnog primjera reformske inicijative, svaki govornik će predstaviti ključne faze procesa, s posebnim osvrtom na prelazak od formalnog opredjeljenja i usvajanja normativnog okvira ka praktičnoj primjeni i institucionalizaciji reformskih rješenja. Izlaganja će obuhvatiti i konkretne pokazatelje i raspoložive dokaze o ostvarenim rezultatima, kao i preostale izazove i prepreke koje ograničavaju dalji napredak u provedbi reforme. Nakon pojedinačnih izlaganja, predviđena je diskusija i razmjena mišljenja među učesnicima, nakon čega će moderator iznijeti kratak osvrt na ključne nalaze i zaključke sesije.